

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 125/18
V Lucemburku dne 4. září 2018

Rozsudek ve věci C-80/17
Fundo de Garantia Automóvel v. Alina Antónia Destapado Pão Mole Juliana
a Cristiana Micaela Caetano Juliana

Vozidlo, které není oficiálně vyřazeno z provozu a je provozuschopné, musí být kryto pojištěním odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, i když je z rozhodnutí vlastníka, který již nemá v úmyslu je řídit, zaparkováno na soukromém pozemku

Členské státy mohou stanovit, že pokud osoba, která byla povinna sjednat pojištění občanskoprávní odpovědnosti za vozidlo, které se zúčastnilo nehody, tuto povinnost nesplnila, může se vnitrostátní subjekt pro odškodnění domáhat náhrady po této osobě, i když tato osoba není za tuto nehodu občanskoprávně odpovědná.

Paní Alina Antónia Juliana vlastnila motorové vozidlo zaregistrované v Portugalsku. Kvůli zdravotním problémům přestala svým motorovým vozidlem jezdit a zaparkovala ho na dvoře svého domu, aniž podnikla kroky k jeho oficiálnímu vyřazení z provozu. V listopadu 2006 si toto vozidlo vzal syn paní Juliana bez svolení a vědomí své matky. Vozidlo vyjelo z cesty, což vedlo ke smrti syna paní Juliana, jakož i dalších dvou osob, které byly ve vozidle jakožto cestující. Paní Juliana neměla v době nehody uzavřeno pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu tohoto vozidla (pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla). Fondo de Garantia Automóvel (automobilový garanční fond, Portugalsko) vyplatil právním nástupcům cestujících náhradu za škody vzniklé touto nehodou. Vzhledem k tomu, že se fond domníval, že paní Juliana byla povinna sjednat pojištění občanskoprávní odpovědnosti za své vozidlo a tuto povinnost nesplnila, v souladu s možností stanovenou portugalským právem¹ zažaloval zejména paní Juliana a domáhal se po ní úhrady částky ve výši 437 345,85 eur, kterou vyplatil právním nástupcům cestujících. Paní Juliana tvrdila, že není za škodnou událost odpovědná, a že jelikož parkovala své vozidlo na dvoře svého domu a neměla v úmyslu ho uvést do provozu, nebyla povinna sjednat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

První směrnice o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla² stanoví, že občanskoprávní odpovědnost z provozu vozidel, která mají obvyklé stanoviště na území členských států, musí být kryta pojištěním. Druhá směrnice o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla³ stanoví vytvoření subjektu, jehož úkolem je poskytovat náhradu škody pro případ věcných škod nebo škod na zdraví způsobených mimo jiné vozidlem, u něhož nebyla splněna pojistná povinnost. Členské státy mohou stanovit, jak se mají řešit nároky mezi tímto subjektem a osobami odpovědnými za nehodu a jinými pojišťovnami nebo orgány sociálního zabezpečení, jež mají povinnost odškodnit poškozené.

¹ [Pozn. překl.: tato poznámka pod čarou se týká pouze portugalské verze tiskové zprávy.]

² Směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24. dubna 1972 o sblížování právních předpisů členských států týkajících pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontroly povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (Úř. věst. 1972, L 103, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 10), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/14/ES ze dne 11. května 2005 (Úř. věst. 2005, L 149, s. 14) (dále jen „první směrnice“).

³ Druhá směrnice Rady 84/5/EHS ze dne 30. prosince 1983 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel (Úř. věst. 1984, L 8, s. 17; Zvl. vyd. 06/07, s. 3), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/14/ES ze dne 11. května 2005 (Úř. věst. 2005, L 149, s. 14). Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES ze dne 16. září 2009 o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (Úř. věst. 2009, L 263, s. 11) byla zrušena mimo jiné první a druhá směrnice. Avšak vzhledem k datu skutkových okolností se věc řídí dvěma posledně uvedenými směrnicemi.

Právě v tomto kontextu se Supremo Tribunal de Justiça (Nejvyšší soud, Portugalsko), na něhož se obrátil Fundo de Garantia Automóvel, rozhodl položit otázky Soudnímu dvoru. Tento soud si především klade otázku, zda je sjednání pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla povinné v případě, že je dotyčné vozidlo výlučně z rozhodnutí vlastníka, který již nemá v úmyslu je řídit, zaparkováno na soukromém pozemku. Portugalský soud by dále rád věděl, zda druhá směrnice brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že subjekt pro odškodnění má právo domáhat se náhrady po osobě, která byla povinna sjednat pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu vozidla, jež způsobilo škodu, kterou tento subjekt nahradil, ale takové pojištění nesjednala, i když tato osoba není občanskoprávně odpovědná za nehodu, při níž tato škoda vznikla.

Soudní dvůr ve svém dnešním rozsudku rozhodl, že podle první směrnice je sjednání pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla povinné, pokud je dotyčné vozidlo stále v členském státě zaregistrováno a je provozuschopné, ale je výlučně z rozhodnutí vlastníka, který již nemá v úmyslu je řídit, zaparkováno na soukromém pozemku.

Soudní dvůr má především za to, že vozidlo, které není řádně staženo z provozu, a je způsobilé k provozu, odpovídá pojmu „vozidlo“ ve smyslu první směrnice, a tedy se na něj nepřestává vztahovat pojistná povinnost stanovená v této směrnici pouze z toho důvodu, že jeho vlastník již nemá v úmyslu je řídit a znehybnil je na soukromém pozemku. Vozidlo paní Juliana mělo obvyklé stanoviště na území členského státu (Portugalsko), kde bylo stále registrováno. Toto vozidlo bylo navíc v provozuschopném stavu. Soudní dvůr z toho vyvozuje, že se na něj vztahovala pojistná povinnost stanovená v první směrnici. Soudní dvůr dodává, že skutečnost, že paní Juliana toto vozidlo zaparkovala na soukromém pozemku, a sice na dvoře svého domu, předtím, než ho její syn vzal, a již neměla v úmyslu je řídit, není v tomto ohledu relevantní.

Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že **druhá směrnice nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je portugalská právní úprava, která stanoví, že subjekt pro odškodnění (v projednávané věci Fondo de Garantia Automóvel) má právo domáhat se náhrady – kromě osoby nebo osob odpovědných za nehodu – i po osobě, která přestože byla povinna sjednat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla za vozidlo, jež způsobilo škodnou událost, takové pojištění nesjednala, a to i když tato osoba není za tuto škodnou událost občanskoprávně odpovědná.**

Ačkoli totiž **unijní normotvůrce** chtěl zachovat právo členských států stanovit, jak se mají řešit nároky mezi subjektem pro odškodnění (v projednávané věci Fondo de Garantia Automóvel) a zejména „osobou nebo osobami odpovědnými za nehodu“, **neharmonizoval různé aspekty týkající se řešení nároků takového orgánu (konkrétně určení dalších osob, vůči kterým by takové nároky mohly být vzneseny), takže se tyto aspekty řídí vnitrostátním právem každého členského státu.** Z toho vyplývá, že vnitrostátní právní předpisy mohou stanovit, že pokud vlastník vozidla, které se účastnilo nehody, nesplnil svou povinnost pojistit toto vozidlo, uvedený subjekt pro odškodnění se může kromě osoby nebo osob odpovědných za nehodu domáhat náhrady po tomto vlastníkovi nezávisle na tom, zda je posledně uvedený za vzniklou nehodu občanskoprávně odpovědný.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499